

ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -06- 13	
Dnr: KS-2016-536	Dpl: 913

Lokalt snabbspår för lärare

Östhammars kommun har, liksom många andra kommuner i Sverige, stor brist på utbildade lärare.

Samtidigt har, inte minst under senare tid, många utbildade lärare med examen och yrkeserfarenhet från andra länder, invandrat till Sverige, och även till Östhammars kommun.

Regeringen har beslutat om ett nationellt ”snabbspår” för lärare med utländsk examen – att jämföra med den Kompletterande lärarutbildning/Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som finns för dem med en svensk akademisk examen i relevanta ämnen. Platserna till det nationella snabbspåret är dock begränsade, och med lokal styrning kan programmet anpassas mer individuellt till våra lokala förhållanden.

Vinsterna skulle vara flera: För den invandrade läraren kan det påskynda och underlätta integrationen i det svenska samhället, för elever med ett annat modersmål än svenska kan det ge bättre förutsättningar för ämnesinläring med undervisning på modersmålet, och det kan också frigöra resurser för elever med svenska som modersmål, som får mer tid med sina lärare.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag

- att Socialnämnden och BUN får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för ett lokalt snabbspår för lärare i Östhammars kommun

Österbybruk den 9 juni 2016

Kerstin Dreborg (MP)

Barn- och utbildningsnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2016-09-15

Sid 3 (19)	
ÖSTHAMMARS KOMMUN Kommunstyrelsen	
2016 -09- 2 2	
Dnr: KS-2016-536	Dpl: 913

Delges:
Kommunstyrelsen

§ 65

Dnr BUN-2016-074

Dpl 913

Dnr KS 2016-536

Dpl 913

Motion från Kerstin Dreborg (MP) angående lokalt snabbspår för lärare

Kerstin Dreborg (MP) yrkar i motion daterad 2016-06-09 att barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer för ett lokalt snabbspår för lärare i Östhammars kommun.

Yttrandet över motionen lämnas till kommunstyrelsen.

Arbetsutskottets förslag 2016-08-18

Barn- och utbildningsnämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämndens beslut 2016-09-15

Barn- och utbildningsnämnden antar yttrandet och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Barn- och utbildningsnämnden

Datum
2016-09-15

Dnr
BUN-2016-074

Sid
1 (1)

Angående motion från Kerstin Dreborg angående lokalt snabbspår för lärare Dnr KS-2016-536

Bakgrund

Motionären yrkar på att Socialnämnden och BUN får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för ett lokalt snabbspår för lärare i Östhammars kommun. Detta mot bakgrunden över den lärarbrist som Sverige och därmed även Östhammar går till mötes. Samtidigt har många utbildade lärare med examen från andra länder invandrat till Sverige och även till Östhammars kommun.

Svar på motionen

En avgörande faktor för en lyckad integration av nyanlända till Sverige är en snabb etablering på arbetsmarknaden.

Det är arbetsförmedlingen som har etableringsuppdraget, se bilaga 1.

Alla personer som ingår i etableringsuppdraget är knutna till Uppsala, som är centrum för etableringen i Uppsala län. I etableringsuppdraget ingår snabbspåren. Om någon som ingår i etableringsuppdraget och är bosatt i Östhammar, så är det via Uppsala som snabbspåret sker.

Det vi som kommun kan göra är att erbjuda de praktikplatser som behövs för utbildningen inom snabbspåret.

Snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare

Bakgrund

En avgörande faktor för en lyckad integration av nyanlända till Sverige är en snabb etablering på arbetsmarknaden där individens kompetens och kunskaper kan komma till sin rätt. Idag finns en ansevärd mängd nya svenskar som saknar fäste på den svenska arbetsmarknaden. Samtidigt visar flera yrkeskategorier ett underskott på arbetstagare och det finns ett stort behov av att hitta lämplig kompetens. Ett sådant yrke är lärare och förskollärare som under flera år bedömts vara ett bristyrke och i dagsläget är läget mer akut än någonsin. Mot bakgrund av rådande situation ser Arbetsförmedlingen ett stort behov av att införa ett snabbspår för nyanlända lärare och förskollärare, i syfte att ta tillvara utländska akademikers kompetens och matcha dem mot arbetsgivare som är i behov av personal.

I slutet av december 2015 ingick cirka 53 000 personer i etableringsuppdraget, varav cirka 1 900 nyanlända lärare. Exempelvis finns:

- 501 gymnasielärare
- 1 075 grundskollärare
- 247 förskollärare

Ett generellt problem är att kompletterande utbildningar för utländska akademiker i regel har förkunskapskrav i svenska motsvarande kurs 3 i svenska som andraspråk, dvs. gymnasial nivå. Detta innebär för de flesta nyanlända att de först måste studera sfi, därefter svenska som andraspråk inom komvux innan de ens kan påbörja nödvändiga studier på högskolenivå, vilket i genomsnitt tar 2,5 till 3 år enbart för studier i svenska. Kompletterande utbildning på högskolenivå tar sedan ytterligare 2-5 år¹. Avvikelse förekommer naturligtvis, men detta ger ändå en bild av hur omfattande processen kan vara.

Snabbspårets utformning

Snabbspåret för lärare och förskollärare innebär att Arbetsförmedlingens olika insatser kan användas och göras parallellt t.ex. yrkeskompetensbedömning, yrkessvenska och kompletterande arbetsmarknadsutbildningar. Målsättningen är att arbetssökande med utbildning och/eller erfarenhet erhåller den kompletteringsutbildning som behövs för att bli anställningsbar. Snabbspåret för lärare och förskollärare innehåller systemförändrande inslag i form av att den högskoleförlagda undervisningen under steg 2, se nedan, ges till stora delar på arabiska, då en majoritet av målgruppen förväntas vara arabisktalande.

¹ Utbildningsfällan? En del av etableringsprocessen för invandrade akademiker, Svenskt Näringsliv, sep. 2014.

Då asyltiden förväntas dra ut på tiden är det viktigt att den asylsökande redan under denna period kan ta del av information om vägen mot anställning, t.ex. att det, i detta fall, är Skolverket som tar emot ansökan om legitimation och att UHR har uppdrag att bedöma utländsk akademisk examen.

Idealt är att ansökan skickas in till berörda myndigheter redan under asyltiden, i syfte att korta ledtider.

Steg 1. Etableringsperioden inleds med en självskattning hos Arbetsförmedlingen som den arbetssökande gör på sitt modersmål och som påbörjar kartläggningen av kompetensen. Givet att asyltiden förväntas ta minst ett år är det önskvärt att den arbetssökande redan under detta steg har fått ett utlåtande från UHR där den utländska utbildningen har bedömts, och en kompletteringshänvisning från Skolverket om vilket innehåll som saknas i den utländska utbildningen för en svensk lärar-/ förskollärlägitimation. Studier i svenska inleds. Översättning av examenshandlingar vid behov och hjälp med att få fram ett utdrag ur polisens belastningsregister.

Steg 2. Arbetsförmedlingen anskaffar utbildning innehållande lärarförberedande del som läses vid lärosäte. Undervisningen sker till stora delar på arabiska och varvas med en praktikperiod² på en skola eller förskola under totalt 26 veckor. Studier i yrkessvenska bedrivs parallellt. Matchning av handledare, skolor och förskolor sker i samråd mellan huvudman och lärosäte. Utbildningen och praktiken ska kunna bedömas för ett tillgodoräknande i högskolepoäng i det fall den enskilda deltagaren behöver komplettera inom ramen för Utländska lärares vidareutbildning, ULV.

Under steg 2 görs en bedömning och individuell anpassning av hur en komplettering kan utformas utifrån utlåtande från UHR och svar på ansökan om legitimation från Skolverket samt den enskildes förutsättningar. Vägen till lärar- eller förskollärlägitimation kan variera stort beroende på den enskildes tidigare utbildning och yrkeslivserfarenhet. För en del personer kan en kompletteringshänvisning från Skolverket innebära en kort väg till legitimation och för andra kan den innebära kompletterande studier inom ramen för t ex Utländska lärares vidareutbildning, ULV.

Steg 3. Arbetsförmedlingen anskaffar målgruppsanpassad yrkessvenska som läses parallellt med utbildning och praktik i steg 2. Om det därefter finns fortsatt behov av träning i svenska språket ska den arbetssökande kunna genomföra ytterligare praktik på en arbetsplats parallellt med yrkessvenskan. Innan de arbetssökande går vidare till reguljär kompletteringsutbildning inom t ex ULV ska de genomföra ett anpassat språktest för att visa att förutsättningar finns för att klara akademiska studier.

Sammantaget kommer dessa insatser (steg 1-3) bidra till att deltagaren blir mer attraktiv för anställning på arbetsmarknaden.

Steg 4. Den arbetssökande läser vid behov kompletterande utbildning vid Utländska lärares vidareutbildning (ULV) och kan exempelvis kombinera detta med en VFU-period som anställd med anställningsstöd (nystartsjobb). Komplettering sker vid lärosäte mot en legitimation eller svensk lärar- eller förskollärexamen.

² Ekonomiskt stöd i form av merkostnadsersättning får lämnas till den som anordnar yrkeskompetensbedömning, enligt förordning (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program.

Lokal partssamverkan

Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet kommer att ha en fortsatt samverkan med varje enskild huvudman för att skapa goda förutsättningar för de som är involverade i snabbspåret, såväl nyanlända som handledare.

Insatser från Parterna

- Tillsammans med Arbetsförmedlingen skapa strukturer och verka för regionalt samarbete.
- Sprida information till parternas medlemmar om snabbspåret för lärare och förskollärare

Insatser från Arbetsförmedlingen

- Självskattning på arabiska.
- Kvalitativ matchning.
- Tolk vid yrkeskompetensbedömning vid behov.
- Anskaffande av kompletteringsutbildning som kan tillgodoräknas inom ramen för Utländska lärares vidareutbildning, ULV.
- Anskaffande av yrkessvenska.
- Strukturer på nationell och regional nivå för uppföljning och utvärdering.
- Praktik varav 3 veckor utgör yrkeskompetensbedömning med merkostnadsersättning om 12 000 kronor.